

İSRAİL

ÜLKE PROFİLİ

T.C.
Ticaret Bakanlığı
Uluslararası Anlaşmalar ve Avrupa Birliği
Genel Müdürlüğü

İçindekiler

1. GENEL BİLGİLER	2
2. GENEL EKONOMİK DURUM	3
3. DIŞ TİCARET	4
4. DOĞRUDAN YABANCI YATIRIMLAR	7
5. TÜRKİYE ile TİCARET	8
EKLER:	10

1. GENEL BİLGİLER

Başlıca Sosyal Göstergeler

Resmi Adı	İsrail Devleti
Yönetim Şekli	Parlamente Demokrasi
Cumhurbaşkanı	Isaac Herzog
Dil	İbranice ve Arapça
Yüzölçümü (kara)	21.640 km ² (Dünya Bankası)
Nüfusu (2022)	9.523.000 (IMF)
Başkent	Tel Aviv
Başlıca Şehirler	Berşava, Kudüs, Haifa, Aşkelon
Para Birimi	Yeni İsrail Şekeli (NIS)

Coğrafi Konum

Ortadoğu Bölgesinde Akdeniz kıyısında yer almakta olup, Kızıldeniz'e de girişi bulunmaktadır. 273 km'lik deniz kıyısı vardır. Komşuları; Mısır, Ürdün, Suriye ve Lübnan'dır. Su kaynakları sınırlı olup, topraklarının sadece %23,8'i tarıma elverişlidir. Ormanlık alan %7,1'i oluşturmaktadır.

Siyasi ve İdari Yapı

İsrail; yasama, yürütme ve yargı birimlerinden oluşan parlamente bir demokrasidir. Kurumları devlet başkanlığı, parlamento, bakanlar kurulu ve yargıdan oluşmaktadır.

Yasama görevi 120 milletvekili olan Parlamento (Knesset) tarafından yapılmaktadır. (<https://main.knesset.gov.il/EN/About/Pages/KnessetWork.aspx>)

Cumhurbaşkanı, parlamento tarafından 7 yıl süre için seçilmektedir. Hükümet başkanı Başbakanıdır. (<https://www.gov.il/en/departments>)

Nüfus ve İstihdam

Dünya Bankası verilerine göre; nüfusu 2021 yılında 9,3 milyon olup, artış oranı %1,6'dır. Ortalama yaşam süresi 83 yıldır. Nüfusun %60'ını 15-64 yaş grubu oluşturmakta ancak 2008 yılından itibaren bu grubun payı azalmaktadır. 0-14 yaş grubu ise son on yıldır %28 seviyesini korumaktadır. Öte yandan, genç bir nüfus yapısına sahip olmakla birlikte, yaşlı nüfusun (65 ve üstü grubun) payı artış eğilimindedir. Nüfusun %93'ü şehirlerde yaşamaktadır.

İşgücü içinde işsizlik oranı, pandeminin de etkisiyle, 2019 yılındaki %3,8 seviyesinden 2021 yılında %5'e yükselmiştir. (Dünya Bankası)

2. GENEL EKONOMİK DURUM

Temel Ekonomik Göstergeler

	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
GSYİH (Cari Fiyatlarla -milyar \$)	413	489	527	564	591	619	647	679
GSYİH Büyüme (Sabit Fiyatlarla -%)	-1,9	8,6	6,1	3	3	3,1	3,3	3,5
Kişi Başına Düşen Milli Gelir (Cari Fiyatlarla- \$)	44.850	52.152	55.359	58.273	60.083	61.847	63.651	65.626
Kamu Borcu/GSYİH (%)	71	68	61	58	56	55	55	54
Tüketici Fiyat Enflasyonu (ort, %)	-0,6	1,5	4,5	3,6	2,5	2,2	2	1,9
Cari İşlemler Dengesinin GSYİH'ya Oranı (%)	5,3	4,2	2,5	3,7	3,6	3,5	3,4	3,3
İşsizliğin Toplam İşgücüne Oranı (%)	4,3	5	3,9	3,8	3,7	3,7	3,7	3,7

Kaynak: IMF (2022 Ekim)

2022 yılında cari fiyatlara göre, 527 milyar dolar olacağı tahmin edilen GSYİH'nın 2023 yılında 564 milyar dolar olması beklenmektedir. Bu çerçevede 196 ülke arasında dünyanın 28. büyük ekonomisidir. (IMF)

Ayrıca, 55.359 dolarlık kişi başına düşen milli gelir ile dünyada 14. sırada yer almaktadır. (IMF)

Önemli mali ve parasal destekle reel GSYİH büyümesi, 2021'de tüketim ve yüksek teknoloji ihracatının da etkisiyle %8,6'ya ulaşmıştır. 2022 yılında %6,1 oranında artması beklenen GSYİH'nin, 2023 yılında %3 oranında artacağı tahmin edilmektedir.

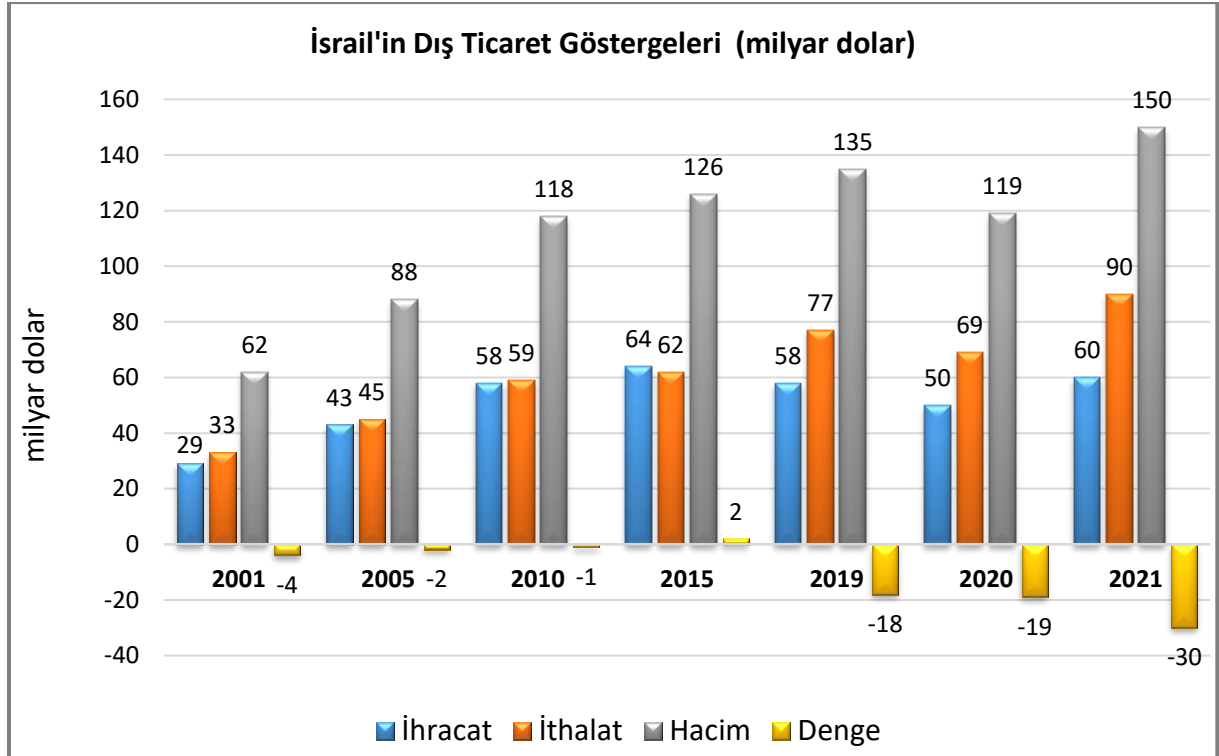
Ülkedeki işsiz sayısının toplam işgücüne oranının 2022 yılında yaklaşık %4 olacağı ve işsizliğin yüksek olduğu ülkeler arasında 78. sırayı alacağı tahmin edilmektedir. (GAC %35 ile 1.) (IMF)

2020 yılı itibarıyla ülke GSYİH'sı içinde tarım sektörünün payı %1, sanayinin (inşaat dahil) %19 ve hizmetler sektörünün %80'dir. (Dünya Bankası)

2021 yılı toplam döviz rezervi (altın dahil) yaklaşık 213 milyar dolardır. (Dünya Bankası)

3. DIŞ TİCARET

Genel Durum

Kaynak: Trademap /İsrail-directdata

İsrail genel olarak ürün ticaretinde açık veren, hizmetler kısmında ise fazla veren bir ülkedir. Savunma sanayi, elmas işlemeciliği ve IT sektörü önemli ihraç kalemleridir. İsrail hizmet gelirlerinde özellikle IT, sağlık turizmi ve din turizmi sektörlerinde fazla vermektedir. Cari denge dış ticaret açığına rağmen fazla vermektedir.

İsrail'in dış ticaret hacmi son 20 yılda iki kattan fazla artmıştır. 2001'de 62 milyar dolar olan hacim, 2018 yılında 139 milyar dolara kadar çıkmış, ancak 2020'de korona salgınının da etkisiyle 119 milyar dolara gerilemiştir. Ancak, 2021 yılında tekrar artan dış ticareti 150 milyar dolara ulaşmıştır.

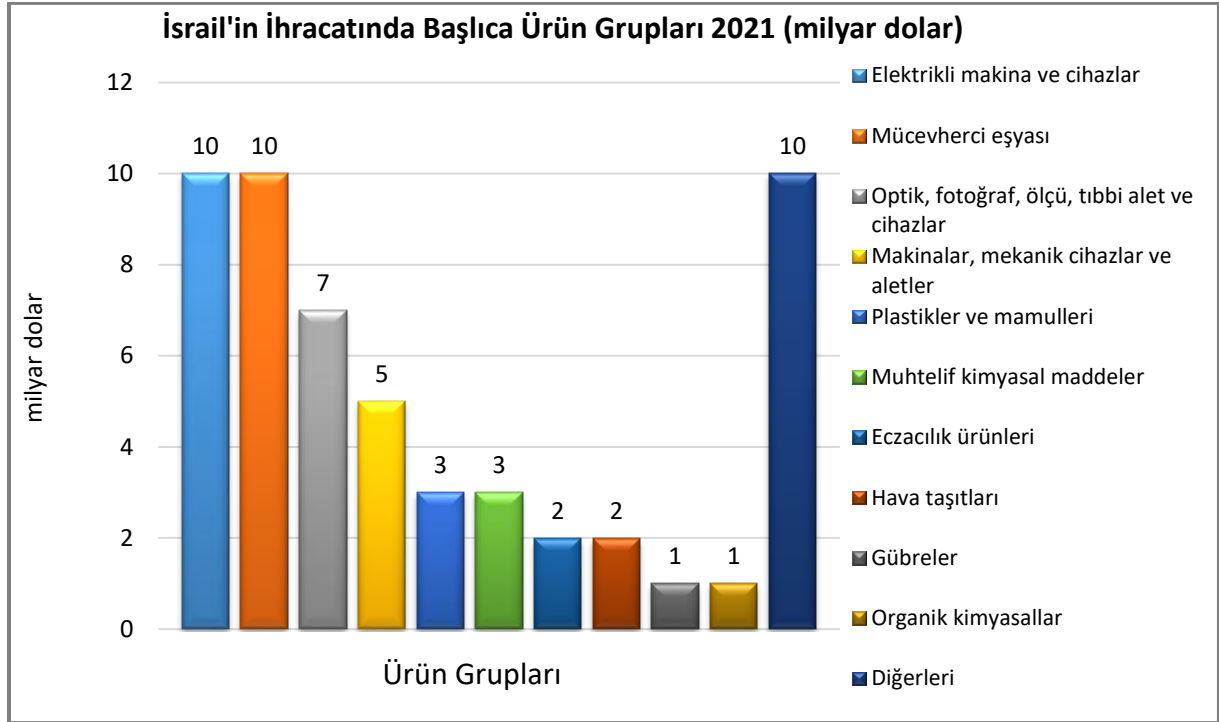
2021 yılında 60 milyar dolarlık (%19 artan) ihracatla dünyada %0,3 pay ile 49. sırada yer alan İsrail'in dış ticaretinin çok büyük kısmını ABD ve AB ülkeleri ile yapmaktadır.

İsrail'in genel anlamda imalat sanayi güçlü olmamakla birlikte savunma sanayi, ilaç gibi yüksek teknolojik ürünlerde ihracat kapasitesi yüksek bir ülkedir. İsrail'in ihraç ürünleri katma değeri yüksek ürünlerden oluşmaktadır.

Bununla birlikte, İsrail büyük oranda ithalata bağımlı bir ülkedir. Bunun en büyük nedeni ölçek sorunu ve hammadde kaynaklarının olmamasıdır. Bu bakımdan genel tüketiminin büyük kısmını ithal etmek zorunda kalmaktadır. 2021 yılında 90 milyar dolarlık (%30 artan) ithalatla dünyada %0,4 pay ile 43. sırada yer almıştır.

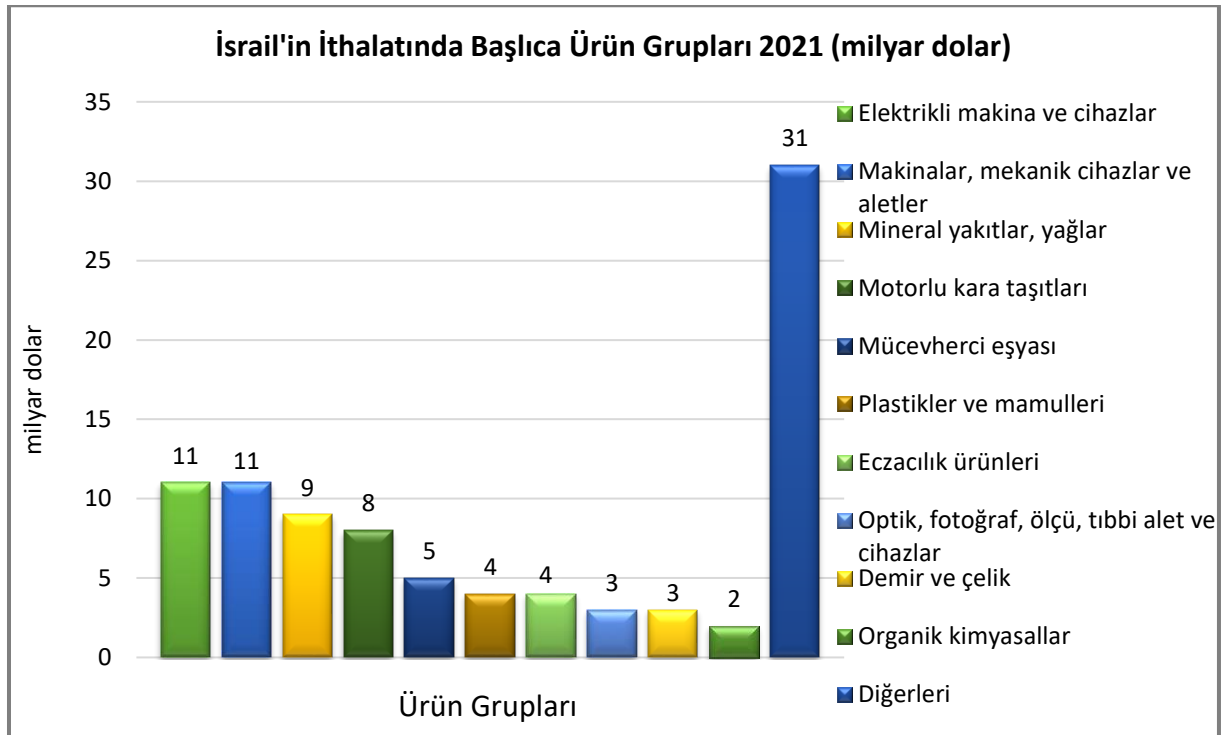
Başlıca Ürünler İtibarı ile Dış Ticaret

İhracat

Kaynak: Trademap/İsrail-directdata [Detaylı tablo için tıklayınız](#)

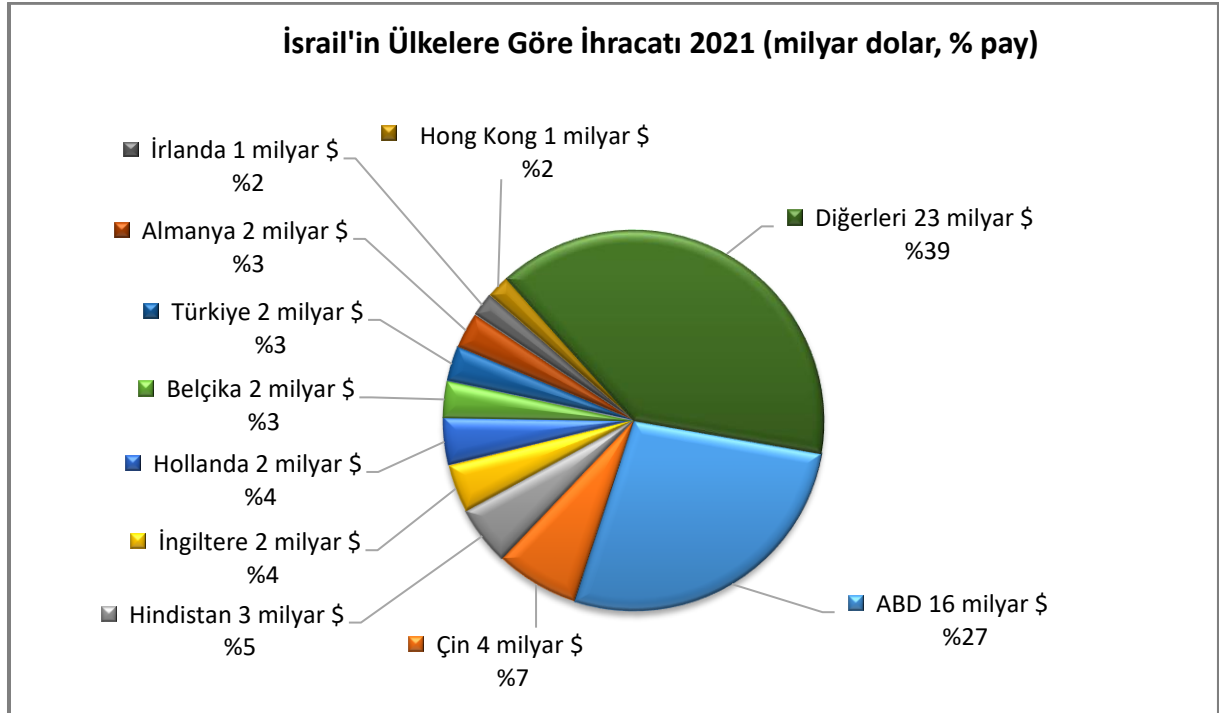
İthalat

Kaynak: Trademap/İsrail-directdata [Detaylı tablo için tıklayınız](#)

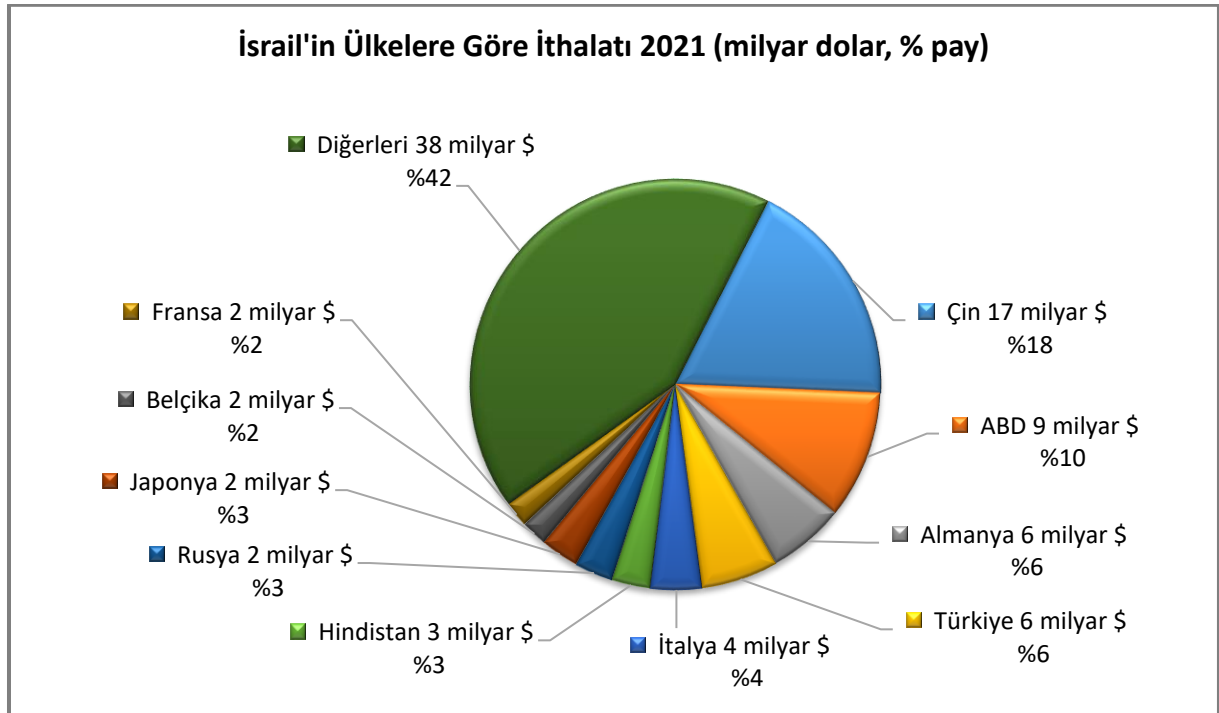
Başlıca Ülkeler İtibarı ile Dış Ticaret

İhracat

Kaynak: Trademap/İsrail-directdata [Detaylı tablo için tıklayınız](#)

İthalat

Kaynak: Trademap/İsrail-directdata [Detaylı tablo için tıklayınız](#)

4. DOĞRUDAN YABANCI YATIRIMLAR

Doğrudan Yabancı Yatırımların Görünümü

İsrail yurtdışından doğrudan (yabancı) sermaye yatırımı alan bir ülkedir. 2020 yılında net 24 milyar dolar tutarında doğrudan yabancı sermaye girişi olmuştur. (Dünya Bankası)

IT sektöründe Silikon Vadisinin önemli şirketlerinin İsrail’de yatırımları bulunmaktadır. Ayrıca, ilaç sektöründe de yabancı yatırım almaktadır.

2021 yılı insani gelişmişlik endeksine göre dünyada 191 ülke arasında İsrail 22. sıradadır. (BM)

2022 yılı ekonomik serbestlik endeksine göre İsrail, dünyada 177 ülke arasında 43. sıradadır. (The Heritage Foundation)

Küresel rekabetçilik açısından 2019 yılı verilerine göre dünyadaki 141 ülke arasında İsrail 20. sıradadır. (World Economic Forum)

2021 verilerine göre iş yapma kolaylığı açısından İsrail, dünyada 190 ülke arasında 35. sıradadır. (Dünya Bankası- <https://archive.doingbusiness.org/en/data/exploreconomies/israel>)

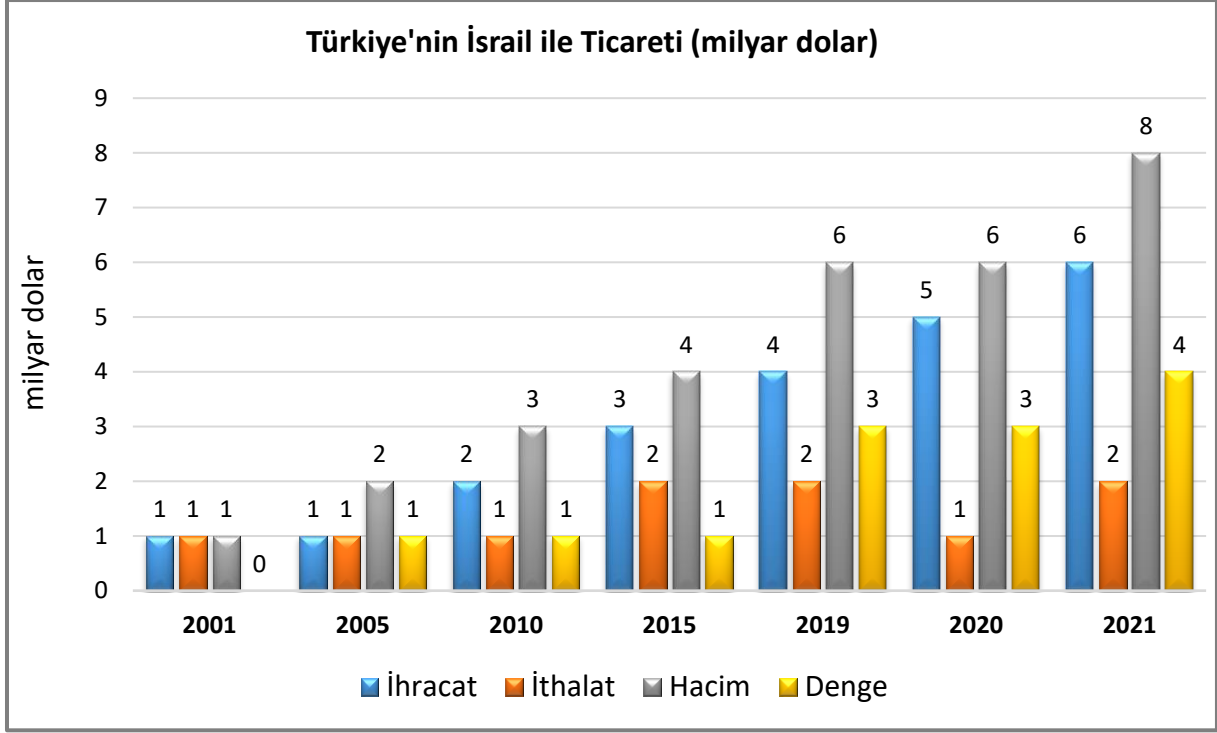
Türkiye'nin 2021 yılı itibarıyla yurtdışına gerçekleştirdiği 47 milyar dolar değerindeki toplam yurtdışı doğrudan yatırım stokunda, İsrail 82 milyon dolar 40. sıradadır. (TCMB)

2021 yılı itibarıyla yurtdışından Türkiye'ye gelen 130 milyar dolar değerindeki toplam doğrudan yatırım stokunda, İsrail 591 milyon dolar ve %1 pay ile 19. sıradadır. ([TCMB - Uluslararası Yatırım Pozisyonu](#))

5. TÜRKİYE İLE TİCARET

Genel Durum

Türkiye-İsrail Dış Ticareti

Kaynak: Trademap /Türkiye-directdata

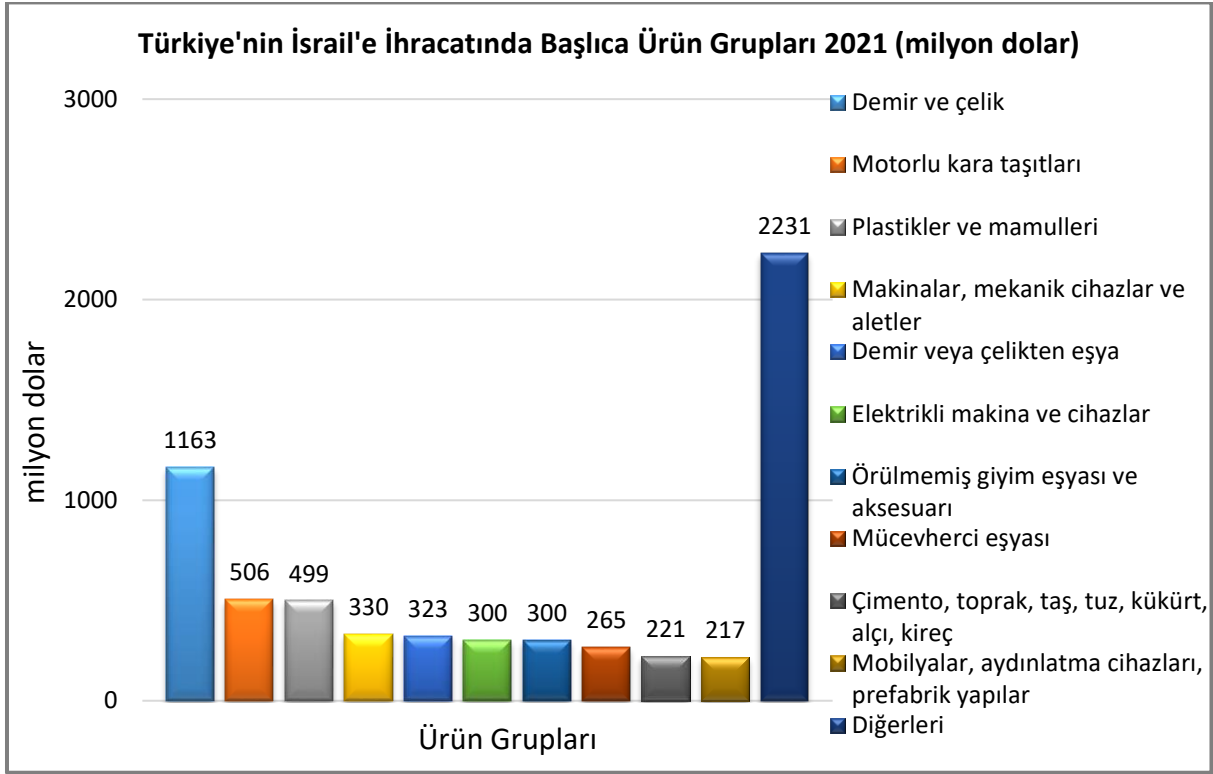
İsrail ülkemizin dış ticaret fazlası verdiği ülkelerden biridir.

Türkiye ile İsrail arasındaki ticaret hacmi istikrarlı bir şekilde artmaya da devam etmektedir.

İsrail, ülkemizin 2021 yılı ihracatında %2,8 pay ile 9. sırada, toplam ithalatımızda ise %0,8 pay ile 28. sırada yer almıştır.

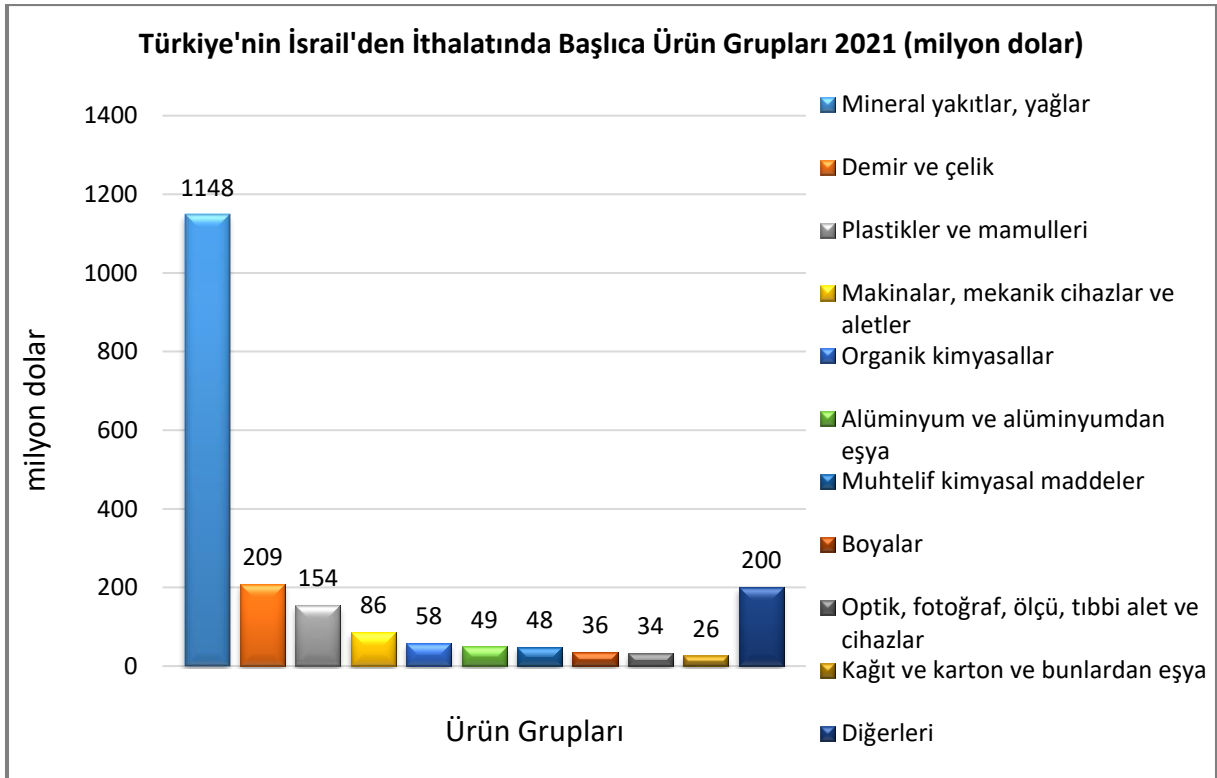
Öte yandan, İsrail'in 2021 yılı ihracatında ülkemiz %6,2 pay ile 4. sırada yer almıştır.

Türkiye'nin İsrail'e İhracatında Başlıca Ürünler

Kaynak: Trademap /Türkiye-directdata [Detaylı tablo için tıklayınız](#)

Türkiye'nin İsrail'den İthalatında Başlıca Ürünler

Kaynak: Trademap /Türkiye-directdata [Detaylı tablo için tıklayınız](#)

EKLER:**EK-1: İsrail'in İhracatında Başlıca Ürünler (1.000 dolar)**

Sıra	GTİP	ÜRÜNLER (ilk 15)	2019	2020	2021	Pay (%, 2021)	Değişim (%, 2020-2021)
TOPLAM İHRACAT (Diğerleriyle)			58 488 466	50 153 246	59 828 554	100	19,3
1.	7102	Elmaslar (işlenmiş olsun olmasın, fakat mihlanmamış veya takılmamış)	11 305 803	5 420 557	8 762 921	14,6	61,7
2.	8542	Elektronik entegre devreler	2 098 975	2 925 553	3 739 829	6,3	27,8
3.	9018	Tıpta, cerrahide, dişçilikte ve veterinerlikte kullanılan alet ve cihazlar	1 830 742	1 851 657	2 354 346	3,9	27,1
4.	8517	Telefon cihazları, ses, görüntü veya diğer bilgileri almaya veya vermeye mahsus diğer cihazlar	1 756 591	2 004 567	2 104 147	3,5	5
5.	9031	Diğer ölçme veya muayene alet, cihaz ve makinaları; profil projektörleri	1 212 840	1 381 769	1 955 993	3,3	41,6
6.	3824	Dökümhane maçalarına veya kalıplarına mahsus müstahzar bağlayıcılar, kimya ve bağlı sanayide kull. diğer kimyasal ür.	18 571	31 391	1 758 402	2,9	5501,6
7.	8803	88.01 ve 88.02 Pozisyonlarındaki hava taşıtlarının aksam ve parçaları	2 166 904	1 932 211	1 636 345	2,7	-15,3
8.	3004	Tedavide veya korunmada kullanılmak üzere hazırlanan ilaçlar (dozlandırılmış)	2 275 385	1 300 643	1 412 376	2,4	8,6
9.	3105	Azot, fosfor ve potasyumun ikisini veya üçünü içeren mineral veya kimyasal gübreler	995 866	1 016 590	1 159 384	1,9	14
10.	3808	Haşarat öldürücü, dezenfekte edici, zararlıları yok edici, sürgünleri önleyici, bitkilerin büyümesini düzenleyici ürünler	1 247 489	1 195 082	1 045 317	1,7	-12,5
11.	8443	Baskı yapmaya mahsus makinalar; kopyalama ve faks makinaları; bunların aksam, parça ve aksesuarları	909 777	681 919	800 099	1,3	17,3
12.	8802	Helikopterler, uçaklar vb; uzay araçları (uydular dahil), uzay araçlarını fırlatıcı araçlar ve yörünge-altı araçları	219 129	276 200	788 734	1,3	185,6
13.	3003	Tedavide veya korunmada kullanılmak üzere karıştırılmış ilaçlar (doksuz)	359 135	42 897	763 476	1,3	1679,8
14.	8209	Aletler için monte edilmemiş levha, çubuk, uç vb (sermetlerden)	704 564	581 941	730 598	1,2	25,5
15.	9030	Osiloskop, spektrum analizörleri vb cihazlar; alfa, beta, gama, X-ışını, kozmik ve diğer ışınları ölçme-bulma cihazları	461 503	439 812	614 178	1	39,6

Kaynak: Trademap/İsrail-directdata

EK-2: İsrail'in İthalatında Başlıca Ürünler (1.000 dolar)

Sıra	GTİP	ÜRÜNLER (ilk 15)	2019	2020	2021	Pay (%, 2021)	Değişim (%, 2020-2021)
TOPLAM İTHALAT (Diğerleriyle)			76 578 559	69 260 696	90 279 719	100	30,3
1.	2709	Ham petrol (petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar)	5 940 718	3 755 667	6 336 380	7	68,7
2.	8703	Otomobiller	5 076 152	4 169 084	5 102 239	5,7	22,4
3.	7102	Elmaslar (işlenmiş olsun olmasın, fakat mihlanmamış veya takılmamış)	4 704 403	2 831 194	4 478 698	5	58,2
4.	8517	Telefon cihazları, ses, görüntü veya diğer bilgileri almaya veya vermeye mahsus diğer cihazlar	2 181 395	2 345 802	2 818 031	3,1	20,1
5.	8471	Otomatik bilgi işlem mak. bunlara ait birimler; manyetik veya optik okuyucular, verileri koda dönüştüren ve işleyen mak.	1 555 415	1 783 349	2 066 994	2,3	15,9
6.	3004	Tedavide veya korunmada kullanılmak üzere hazırlanan ilaçlar (dozlandırılmış)	1 715 864	2 012 582	1 862 960	2,1	-7,4
7.	8542	Elektronik entegre devreler	1 022 796	1 016 117	1 664 688	1,8	63,8
8.	2710	Petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar	2 296 585	1 097 165	1 636 578	1,8	49,2
9.	3002	İnsan kanı, hayvan kanı, serum, aşı, toksin vb. Ürünler	906 858	1 139 582	1 627 290	1,8	42,8
10.	8704	Eşya taşımaya mahsus motorlu taşıtlar	872 238	711 831	1 129 264	1,3	58,6
11.	8486	Yarı iletken disklerin, külcelerin, entegre devrelerin vb imalatında kullanılan makine ve cihazlar; aksam-parça-aksesuar	881 384	885 809	1 125 525	1,2	27,1
12.	8411	Turbojetler, turbopropellerler ve diğer gaz türbinleri	1 392 491	1 034 740	860 368	1	-16,9
13.	9018	Tıpta, cerrahide, dişçilikte ve veterinerlikte kullanılan alet ve cihazlar	605 543	730 606	767 844	0,9	5,1
14.	2701	Taşkömürü; taşkömüründen elde edilen briketler, topak vb. katı yakıtlar	617 682	453 114	759 591	0,8	67,6
15.	8544	İzole edilmiş teller, kablolar ve diğer elektrik iletkenler; tek tek kaplanmış liflerden oluşan fiber optik kablolar	531 424	475 244	659 078	0,7	38,7

Kaynak: Trademap/İsrail-directdata

EK-3: İsrail'in Ülkelere Göre İhracatı (1.000 dolar)

Sıra	Ülke (ilk 15)	2019	2020	2021	Pay (%, 2021)	Değişim (%, 2020-2021)
TOPLAM İHRACAT (Diğerleriyle)		58 488 466	50 153 246	59 828 554	100	19,3
1.	ABD	15 958 882	13 136 457	16 281 215	27,2	23,9
2.	Çin	4 421 873	4 240 429	4 371 522	7,3	3,1
3.	Hindistan	1 989 400	1 598 998	2 854 135	4,8	78,5
4.	İngiltere	4 992 268	3 712 658	2 378 689	4	-35,9
5.	Hollanda	2 176 035	2 462 845	2 211 084	3,7	-10,2
6.	Belçika	1 636 870	1 458 314	1 954 654	3,3	34
7.	Türkiye	1 757 418	1 430 875	1 866 865	3,1	30,5
8.	Almanya	1 671 156	1 680 936	1 778 839	3	5,8
9.	İrlanda	86 017	197 988	1 435 875	2,4	625,2
10.	Hong Kong	3 041 212	1 239 501	1 384 904	2,3	11,7
11.	İtalya	949 748	786 565	1 337 493	2,2	70
12.	Fransa	1 545 605	1 158 666	1 260 518	2,1	8,8
13.	Brezilya	1 180 075	1 006 724	1 227 872	2,1	22
14.	G. Kore	706 440	787 859	1 159 221	1,9	47,1
15.	İspanya	987 876	874 748	1 134 509	1,9	29,7

Kaynak: Trademap/İsrail-directdata

EK-4: İsrail'in Ülkelere Göre İthalatı (1.000 dolar)

Sıra	Ülke (ilk 15)	2019	2020	2021	Pay (%, 2021)	Değişim (%, 2020-2021)
TOPLAM İTHALAT (Diğerleriyle)		76 578 559	69 260 696	90 279 719	100	30,3
1.	Çin	10 234 885	7 669 910	16 646 004	18,4	117
2.	ABD	12 824 778	8 048 471	9 241 764	10,2	14,8
3.	Almanya	4 832 667	5 229 868	5 692 671	6,3	8,8
4.	Türkiye	3 997 887	3 498 073	5 641 674	6,2	61,3
5.	İtalya	2 954 177	2 683 986	3 533 137	3,9	31,6
6.	Hindistan	2 008 783	1 513 616	2 502 255	2,8	65,3
7.	Rusya	2 228 802	418 367	2 381 148	2,6	469,2
8.	Japonya	2 154 633	1 239 301	2 289 397	2,5	84,7
9.	Belçika	2 169 772	3 066 066	2 127 643	2,4	-30,6
10.	Fransa	1 744 543	2 136 759	2 074 931	2,3	-2,9
11.	G. Kore	1 726 570	1 690 818	2 002 485	2,2	18,4
12.	İngiltere	1 994 718	2 969 035	1 973 916	2,2	-33,5
13.	İspanya	1 454 841	1 526 439	1 839 940	2	20,5
14.	Hollanda	1 379 197	2 900 444	1 445 422	1,6	-50,2
15.	İsviçre	1 528 318	5 226 698	1 369 531	1,5	-73,8

Kaynak: Trademap/İsrail-directdata

Ek-5: Türkiye'nin İsrail'e İhracatında Başlıca Ürünler (1.000 dolar)

Sıra	GTİP	ÜRÜNLER (ilk 15)	2019	2020	2021	Pay (%, 2021)	Değişim (%, 2020-2021)
TOPLAM İHRACAT (Diğerleriyle)			4 464 351	4 704 455	6 356 140	100	35,1
1.	7214	İnşaat demiri	411 889	401 490	776 283	12,2	93,4
2.	8703	Otomobiller	623 739	559 793	325 311	5,1	-41,9
3.	7113	Mücevherci eşyası ve aksamı (kıymetli metallerden veya kıymetli metallerle kaplama metallerden)	130 714	127 389	233 740	3,7	83,5
4.	7213	Demir veya alaşımsız çelikten filmaşın (sıcak haddelenmiş, kangal halinde)	203 003	149 384	193 059	3	29,2
5.	2523	Çimento	116 724	147 309	184 784	2,9	25,4
6.	8544	İzole edilmiş teller, kablolar ve diğer elektrik iletkenler; tek tek kaplanmış liflerden oluşan fiber optik kablolar	119 815	120 073	157 802	2,5	31,4
7.	6204	Kadınlar ve kız çocuk için takım elbise, takım, ceket, blazer, elbise, etek, pantolon etek, vb.(yüzme kıyafetleri hariç)	101 676	89 583	146 838	2,3	63,9
8.	3924	Plastikten sofras, mutfak, ev, sağlık veya tuvalet eşyası	86 742	100 408	129 774	2	29,2
9.	9403	Diğer mobilyalar ve bunların aksam ve parçaları	63 963	79 163	124 027	2	56,7
10.	8418	Buzdolapları, dondurucular ve diğer soğutucu ve dondurucu cihazlar ve ısı pompaları	61 081	74 921	104 356	1,6	39,3
11.	7604	Aluminyumdan çubuklar ve profiller	35 818	51 935	100 857	1,6	94,2
12.	3923	Plastiklerden eşya taşınmasına veya ambalajlanmasına mahsus malzeme, tıpa, kapak, kapsül ve diğer kapama malzemeleri	67 718	73 602	99 470	1,6	35,1
13.	6907	Cilasız veya sırsız seramikten döşeme veya kaplama karoları ve kaldırım taşları, mozaik küpler vb.	67 195	73 820	99 160	1,6	34,3
14.	7408	Bakır teller	41 877	54 078	93 260	1,5	72,5
15.	6802	Yontulmaya veya inşaata elverişli işlenmiş taşlar (kayagan taşları hariç), mozik için küp şeklinde taşlar, granüller	63 989	73 521	91 303	1,4	24,2

Kaynak: Trademap /Türkiye-directdata

Ek-6: Türkiye'nin İsrail'den İthalatında Başlıca Ürünler (1.000 dolar)

Sıra	GTİP	ÜRÜNLER (ilk 15)	2019	2020	2021	Pay (%, 2021)	Değişim (%, 2020-2021)
TOPLAM İTHALAT (Diğerleriyle)			1 600 986	1 496 260	2 047 079	100	36,8
1.	2710	Petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar	745 856	555 637	1 114 196	54,4	100,5
2.	7204	Dökme demirin, demirin veya çeliğin döküntü ve hurdaları veya bunların eritilmesi ile elde dilmış külçeler	67 225	105 186	208 873	10,2	98,6
3.	3902	Propilen ve diğer olefinlerin polimerleri (ilk şekillerde)	120 153	139 842	85 711	4,2	-38,7
4.	7602	Aluminyum döküntü ve hurdaları	18 286	19 761	48 228	2,4	144,1
5.	3206	Diğer boyayıcı maddeler , lüminofor olarak kullanılan inorganik ürünler	33 396	28 398	33 950	1,7	19,6
6.	2707	Yüksek sıcaklıkta taşkömürü katranının damıtılmasından elde yağlar ve diğer ürünler	22 896	18 641	33 463	1,6	79,5
7.	2902	Siklik hidrokarbonlar	80 942	57 485	31 435	1,5	-45,3
8.	8424	Sıvı veya tozları püskürtmeye, dağıtmaya mahsus mekanik cihaz, yangın söndürme cihazları, yangın ve kum püskürtme mak.	21 422	25 398	26 384	1,3	3,9
9.	3901	Etilen polimerleri (ilk şekillerde)	35 800	27 652	22 784	1,1	-17,6
10.	4805	Diğer kağıt ve kartonlar (kuşe edilmemiş veya sıvanmamış, rulo veya tabaka halinde)	18 206	17 094	22 392	1,1	31
11.	3812	Vulkanizasyon çabuklaştırıcı, kauçuk/plastik için plastifiyan bileşikler, oksidasyonu önleyici veya dayanıklılaştırıcı	11 739	16 292	22 039	1,1	35,3
12.	3808	Haşarat öldürücü, dezenfekte edici, zararlıları yok edici,sürgünleri önleyici, bitkilerin büyümesini düzenleyici ürünler	20 561	34 052	22 023	1,1	-35,3
13.	3917	Plastikten hortumlar, borular ve bağlantı elemanları (manşon, nipel, dirsek, flanşlar, vb.)	5 090	9 749	17 803	0,9	82,6
14.	8411	Turbojetler, turbopropellerler ve diğer gaz türbinleri	14 216	15 587	15 952	0,8	2,3
15.	8209	Aletler için monte edilmemiş levha, çubuk, uç vb (sermetlerden)	13 057	12 744	15 474	0,8	21,4

Kaynak: Trademap /Türkiye-directdata